

Provincie Groningen
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Betref: reactie voorontwerp provinciaal inpassingsplan Oostpolder

Ons kenmerk: BH-23-08

Groningen 9 november 2023

Geacht college,

Hartelijk dank voor de geboden mogelijkheid om mee te denken over het voorontwerp inpassingsplan Oostpolder. Als natuurorganisaties – Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederatie Groningen, Het Groninger Landschap en de Waddenvereniging - zijn wij nauw betrokken bij natuur van het Waddengebied. Via deze brief geven wij onze reactie op het voorontwerp provinciaal inpassingsplan Oostpolder.

Algemeen en proces

In de eerste plaats valt op dat nog niet alle onderdelen van het PIP zijn ingevuld. Gelet op de snelheid die in de procedure wordt gebracht is dit niet vreemd. Er ontbreken onder meer delen van de Toelichting, zoals de inhoud van Hoofdstuk 4 (Toets aan wet- en regelgeving). Hierdoor is nog niet duidelijk hoe de verschillende milieuaspecten zijn verwerkt in het PIP. Ook ontbreekt op de verbeelding de maatvoering van de bebouwing en in de regels een doorvertaling van de ruimtelijke kwaliteit zoals dat eerder is vastgelegd in het 'Ruimtelijk kwaliteitskader', de Landschapsvisie en het inspiratiedocument biodiversiteit. Het is daarmee nog niet mogelijk om het plan compleet te beoordelen.

In het voortraject hebben wij ook gepleit voor het maken van afspraken over een 'ecologische plus' (als onderdeel van Ecologie en Economie in Balans). Bij de beantwoording van onze reactie op de structuurvisie is aangegeven dat deze afspraken buiten de gebiedsontwikkeling Oostpolder vallen. Volgens ons is het belangrijk om hier tijdig het gesprek over te voeren en afspraken te maken (en niet na afronding procedure) en hoort dit ook onderdeel te zijn van het brede open planproces.

Er is gekozen voor een voortvarende procedure, enerzijds om regie te kunnen houden op de gebiedsontwikkeling (aflopen termijn voorkeursrecht) en anderzijds om nog de planologische procedure te voeren op basis van het huidige omgevingsrecht. Deze voortvarendheid staat duidelijk op gespannen voet met de ambities van het 'open planproces'. Het feit dat het voorontwerp inpassingsplan nog niet compleet is en de reactietermijn eindigt vòòr vaststelling van de structuurvisie doet afbreuk aan een zorgvuldig planproces. Wij pleiten ervoor een

zorgvuldige complete besluitvorming meer prioriteit te geven dan een snelle terinzagelegging (nog vòòr inwerkingtreding van de Omgevingswet).

Naast een zorgvuldig planproces is het ook vanwege de ambities en de toekomstgerichtheid van de gebiedsontwikkeling veel voor te zeggen om te wachten tot de Omgevingswet inwerking is getreden. Dit biedt kansen om in het plan meer ruimte te bieden aan maatwerk en het maken van een regeling die gaat over de hele fysieke leefomgeving. Regels voor onder meer duurzaam gebruik van (hemel)water en natuurinclusief bouwen zijn dan ook goed te verankeren.

Inhoudelijke opmerkingen

Groenzone Tjariet

Het inpassingsplan is gebaseerd op het voorkeursmodel (met 'zoekgebied intensiveren bedrijventerrein') uit de structuurvisie, waarbij de groenzone langs de Tjariet aan de oostzijde van de Tjariet smaller is. Het is belangrijk bij het toedelen van functies in het gebied rondom de Tjariet rekening te houden met het kunnen realiseren van een robuuste ecologische (zout-zout) verbinding met de Waddenzee in de toekomst. Door nu voldoende ruimte te reserveren wordt voorkomen dat deze ontwikkeling bij voorbaat wordt geblokkeerd.

De te behouden boerderij in de Tjariet-zone is aangeduid als 'karakteristiek'. Het pand heeft geen eigen bestemming maar een bestemming 'Groen'. Om het pand als erfgoed te behouden is een bestemming met meer gebruiksmogelijkheden wenselijk.

Water

In de toelichting ontbreekt nog een waterparagraaf. In lijn met onze eerdere reactie op de structuurvisie vragen wij de toekomstige waterbeschikbaarheid op te nemen in het inpassingsplan. Er is op dit moment al vrijwel geen proces-/industrie-/koelwater voor nieuwe activiteiten. Daarnaast zal de watervraag in de provincie Groningen richting 2050 verdubbelen, terwijl aanvoer van water uit het IJsselmeer (aanvoer Rijn) in droge jaren niet meer mogelijk zal zijn. Inzet van grondwater/drinkwater is geen oplossing. Bedrijven moeten er dus nu al rekening mee houden dat er in de toekomst periodiek geen zoetwateraanvoer is. Dit hoort bij de vergunning-beoordeling te worden meegenomen. Dat kan echter alleen als het bestemmingsplan daarvoor het kader biedt, door hiervoor regels op te nemen in het plan. De milieuwetgeving biedt nu geen basis om vergunningen te weigeren wegens niet beschikbaar zijn van voldoende water en biedt ook geen basis om vooruit te lopen op toekomstige ontwikkelingen ten gevolge van klimaatverandering.

Toestaan van overige bedrijven?

Het is goed dat batterijfabrieken, innovatieve elektriciteit intensieve bedrijven op het gebied van hightech- en maakindustrie en waterstoffabrieken voorrang hebben op overige bedrijven inclusief datacenters. Overige bedrijven zijn alleen onder voorwaarden toegestaan. Hoe wordt de afweging gemaakt of datacenters en overige bedrijven voldoen aan de voorwaarden? Wanneer wordt er hiervoor ruimte vrijgegeven, hoelang blijven kavels beschikbaar voor de voorkeursbedrijven? Dit dient te worden geregeld in de regels van het plan. Ons voorstel is om de lat hoger te leggen en datacenters en overige bedrijven niet toe te staan. Het uitsluiten van hyperscale datacenters sluit aan bij het standpunt van de meerderheid van Provinciale Staten,

gelet op de motie die hierover is aangenomen. Dit laat ook ruimte vrij om een deel van de Oostpolder niet te ontwikkelen waardoor de landbouwfunctie deels kan blijven bestaan.

Natuurinclusief bouwen

De ambities voor natuurinclusief bouwen uit het eerder vastgestelde Ruimtelijk Kwaliteitskader' ondersteunen wij van harte. De koppeling aan de regels ontbreekt nog. Het is nu nog niet duidelijkheid hoe deze ambities in het plan worden vastgelegd. Vrijblijvendheid op dit terrein is niet voldoende. Door onbebouwd landoppervlak te bebouwen, gaat de natuur vrijwel altijd achteruit. Dat is ongewenst, zeker gezien de biodiversiteitscrisis in Nederland. Door bij de bouw meer rekening te houden met de natuur, is enig natuurherstel te realiseren. Wij stellen daarom voor om 'natuurinclusief bouwen' als voorwaarde op te nemen in de bouw- en gebruiksregels van het inpassingsplan. De gemeente Groningen is een goed voorbeeld voor de toepassing van beleidsregels voor natuurinclusief bouwen.

Inpassing leidingen in groenzone

De Eemshaven is ook een 'aanlandingsplek' voor windenergie die op de Noordzee wordt opgewekt en zal worden opgewekt. De verwachte 'aanlandingsplek' ligt ten westen van de bestaande Eemshaven. In het plan ontbreekt nog een toelichting hoe ontwikkeling van de Oostpolder hierbij aansluit. Ook zal (een deel van) de leidingenstrook vanaf de aanlandingsplek door of langs de Oostpolder lopen richting Delfzijl en de rest van het binnenland. Deze ruimte wordt gezocht in de groenzones. Dit is nog niet aangegeven op de verbeelding. De inpassing van deze infrastructuur kan op een gespannen voet met de landschappelijke inrichting van de groenzone staan. Tennet is daarnaast ook kritisch op het bundelen van leidingtracés voor hoogspanning en buisleidingen voor brandbare stoffen (waterstof en aardgas). Dit standpunt betekent dat de inpassing van ondergrondse infrastructuur mogelijk meer ruimte gaat vragen dan voorzien.

Lichthinder

Het gebied ligt op korte afstand van Natura 2000-gebied en werelderfgoed Waddenzee. Voorkomen moet worden dat industrieel gebruik van het terrein een negatief effect heeft op dit gebied. Lichtemissies kunnen zorgen voor verstoring van de natuur. Naast een verbod op terreinverlichting zonder afscherming zou ook bepaald moeten worden dat indirecte lichtuitstraling uit het Oostpolder-gebied geen bijdrage levert aan het lichtniveau in de Waddenzee (incl. kwelders).

Toetsingsadvies commissie Mer

De Commissie m.e.r. heeft nog een aanvullend toetsingsadvies gegeven op de ontwerp structuurvisie voor de Oostpolder. De Commissie signaleert dat nog onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat voldaan kan worden aan de eisen van de Wet natuurbescherming en de Kaderrichtlijn Water. Zo is de uitvoerbaarheid van het plan voor de onderwerpen stikstof, beschermde soorten en waterkwaliteit nog onvoldoende onderbouwd.

Wat betreft de Wet natuurbescherming biedt het plan te weinig leefruimte voor soorten als de gele kwikstaart, graspieper, kwartel en veldleeuwerik die met het verdwijnen van de akkerpercelen een deel van hun leefgebied zien verdwijnen. In 2 inrichtingsvarianten uit de structuurvisie is hier wel rekening mee gehouden maar in het voorkeursmodel, dat de basis

Bankstraat 77
9715 CJ Groningen
telefoon (050) 313 08 00

e-mail info@nmfgroningen.nl
nmfgroningen.nl
bank NL 39 TRIO 0379 4674 10

vormt voor het inpassingsplan, niet. Daarnaast is in het plan nog onduidelijk of aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Waddenzee als Natura 2000-gebied wordt uitgesloten vanwege mogelijke onttrekking van koelwater uit de Waddenzee en lozingen door de toekomstige bedrijven. Wij vragen u aan te geven hoe het plan hieraan tegemoet kan komen of aangepast.

Tot slot herhalen wij de oproep: geef een zorgvuldige en complete procedure prioriteit boven snelheid. De invoeringsdatum van de Omgevingswet lijkt nu leidend te zijn voor het proces nu gekoerst wordt op terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan voor 1 januari 2024. Dit doet afbreuk aan de kwaliteit van het plan en het draagvlak bij omwonenden en andere betrokkenen.

Wij verwachten een blijvende constructieve houding en verzoeken u de genoemde punten mee te nemen in de planologische procedure en de besluitvorming over de Oostpolder.

Met vriendelijke groet,

Jan-Willem Lobeek,

Directeur-bestuurder Natuur en Milieufederatie Groningen

Mede namens Het Groninger Landschap, Natuurmonumenten en de Waddenvereniging.